

INSPECȚIA MUNCII

No. 5/SESMM/11.01.2016

APROBAT,

INSPECTOR GENERAL DE STAT

Dantes Nicolae BRATU

METODOLOGIE

pentru derularea acțiunii nr. 11 din Programul cadru de acțiuni
al Inspecției Muncii pentru anul 2016
- continuarea acțiunii nr. 13 din 2014 - 2015

ACȚIUNE

de control privind respectarea prevederilor legale referitoare la expunerea lucrătorilor
la agenți chimici la locul de muncă (regulamentele REACH și CLP)

Trimestrele I-IV

2016

CUPRINS

- I. Obiectivele acțiunii
- II. Motivarea acțiunii
- III. Grupul țintă
- IV. Indicatori de performanță
- V. Programul acțiunii
- VI. Necesarul de resurse
- VII. Desfășurarea acțiunii
- VIII. Valorificarea acțiunii

Anexe

- Anexa nr. 1** Chestionar privind implementarea prevederilor Regulamentului nr. 1907/2006 (REACH), a H.G. nr. 1218/2006 (transpunerea Directivei agenți chimici) și a H.G. nr. 1093/2006 (transpunerea directivei cancerigeni și mutageni) și Informații ajutătoare pentru Chestionar
- Anexa nr. 2** Model de comunicat de presă
- Anexa nr. 3** Model de Raport de punere în aplicare
- Anexa nr. 4** Model de adresă pentru sesizarea Comisariatului Județean ... al Gărzii Naționale de Mediu sau a altui ITM
- Anexa nr. 5** Materiale pentru consilierea angajatorilor controlați în domeniul riscurilor profesionale chimice
- Anexa nr. 6** Model de pliant cu informații esențiale pentru lucrători
- Anexa nr. 7** Model de prezentare PowerPoint pentru informarea-conștientizarea factorilor interesați

INSPECȚIA MUNCII

I. OBIECTIVELE ACȚIUNII

- Prevenirea accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale generate de expunerea lucrătorilor la agenți chimici periculoși;
- Monitorizarea punerii în aplicare a prevederilor legale europene privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor expuși la agenți chimici periculoși (directiva agenți chimici - DAC¹, directiva cancerigeni și mutageni - DCM² și Regulamentul nr. 1907/2006 - REACH);
- Centralizarea datelor în vederea analizei eficienței controalelor și elaborării rapoartelor naționale privind punerea în aplicare a directivelor/regulamentelor europene specifice.

II. MOTIVAREA ACȚIUNII

Factorii de decizie din Uniunea Europeană sunt preocupați de prevenirea/combaterăa efectelor adverse ale substanțelor chimice asupra sănătății umane și a mediului, concomitent cu asigurarea unor condiții de concurență deschisă și echilibrată pentru industrie. În acest sens, în ultimii ani au intrat în vigoare acte normative al căror obiectiv este asigurarea sănătății umane și a mediului. Din punctul de vedere al domeniului securitate și sănătate în muncă, importante sunt Regulamentul nr. 1907/2006 (REACH) și Regulamentul nr. 1272/2008 (CLP).

În dec. 2013 a fost modificată *Legea nr. 349/2007 privind reorganizarea cadrului instituțional în domeniul managementului substanțelor chimice*, astfel încât a fost nominalizată și Inspeția Muncii autoritate competentă pentru controlul aplicării legislației de implementare a prevederilor Regulamentului REACH în domeniul securității și sănătății în muncă.

SLIC a propus între prioritățile strategice ale UE 2014-2020 bolile profesionale cu latență îndelungată, inclusiv cancerele profesionale și afecțiunile cronice, cum ar fi bolile pulmonare profesionale. Pentru diminuarea incidenței acestora, SLIC apreciază că este necesar ca: REACH să funcționeze corespunzător, să se accelereze clasificarea agenților cancerigeni și să se asigure o mai bună recunoaștere a tipurilor de cancer ca boli profesionale.

Comisia Europeană dorește o punere în aplicare a REACH detaliată, armonizată și consistentă. În acest sens, având în vedere complexitatea REACH și faptul că intră în vigoare etapizat, ultima etapă fiind 31 mai 2018, Agenția Europeană pentru Substanțe Chimice (ECHA) organizează anual *Stagii de formare de formatori în domeniul punerii în aplicare a regulamentelor REACH și CLP*, împreună cu *Forumul pentru schimbul de informații privind aplicarea (FORUM)*. Formatorul de formatori trebuie să instruiască, la rândul său alți inspectori din țara sa.

¹ Directiva 98/24/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți chimici în munca a fost transpusă în H.G. nr. 1.218/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în munca pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezenta agenților chimici

² Directiva 2004/37/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de munca a fost transpusă în H.G. nr. 1.093/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de munca

INSPECȚIA MUNCII

III. GRUPUL ȚINTĂ

Acțiunea de monitorizare se desfășoară în toate județele la angajatori din **domeniile de activitate care utilizează substanțe/amestecuri chimice**, recomandate fiind codurile CAEN: A - Agricultură, B - Minerit, C10, 11, 13÷31, 33, 35÷37, 72 - Producție, F - Construcții, Q86 - Sănătate³.

IV. INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

Indicatorii de performanță stabiliți conform metodologiei sunt:

- instruirea cel puțin a unui inspector de muncă/județ;
- minimum 1 comunicat de presă/județ;
- minimum 1 sesiune de instruire factori interesați;
- minimum 20 angajatori /județ participanți la sesiunile de informare-conștientizare;
- realizarea a minimum 6 controale de fiecare inspector care participă la instruire;
- în sectoarele de activitate cu codurile CAEN menționate la cap. III;
- în special, în IMM-uri care utilizează (nu fabrică) substanțe chimice.

V. PROGRAMUL ACȚIUNII

Acțiunea se derulează în perioada ianuarie - decembrie 2016. În trimestrul al II-lea va avea loc instruirea inspectorilor de muncă și sesiunile de informare-conștientizare a angajatorilor iar în trimestrele III și IV se vor desfășura controalele. Termenele sunt prezentate în tabelul următor.

Tab. 1

Nr.	Etapa acțiunii	Perioada
1.	Pregătirea acțiunii la nivel central	05.01 - 22.04.2016
2.	Nominalizarea la nivelul fiecărui inspectorat teritorial de muncă a inspectorului de muncă care participă la instruire	1.03.2016
3.	Transmiterea de către ITM-uri, la Inspecția Muncii a cel puțin unui exemplu din controalele efectuate în anii anteriori, conform detaliilor de la pct. VII.2.lit c)	1.03.2016
4.	Aprofundarea cunoștințelor dobândite la instruirile din anii 2014 și 2015 de către Grupurile locale REACH	05.01 - 29.04.2016
5.	Realizarea instruirii inspectorilor de muncă, conform detaliilor de la pct. VII.1.lit. b)	mai-iunie 2016
6.	Informarea factorilor interesați despre obligațiile lor legale în domeniul substanțelor chimice și despre atribuțiile de control ale ITM-ului și distribuirea Anexelor 5 și 6 la prezenta Metodologie	iunie 2016
7.	Realizarea controalelor	iulie-nov. 2016
8.	Centralizarea rezultatelor la nivelul ITM-urilor și transmiterea sintezei la Inspecția Muncii	05 - 09.12.2016
9.	Valorificarea rezultatelor campaniei (întocmirea <i>Raportului final</i> pentru <i>Raportul Inspecției Muncii</i>)	12 - 16.12.2016

³ Activități economice menționate în *Ghidul cerințelor privind informațiile și evaluarea securității chimice. Capitolul R.12: Descrierea utilizării (Chapter R.12: Use description)*, versiunea 3.0, dec. 2015, pag. 43-44
http://echa.europa.eu/documents/10162/13632/information_requirements_r12_ro.pdf

INSPECȚIA MUNCII

VI. NECESARUL DE RESURSE

Resurse umane

Pentru atingerea obiectivului acestei Acțiuni se constituie un *Grup central REACH* format din inspectori de muncă din cadrul Direcției de Control Securitate și Sănătate în Muncă (DCSSM):

- Niculae Voinoiu, director DCSSM, niculae.voinoiu@inspectiamuncii.ro tel. 0745.114.121;
- Tamara Morariu, inspector de muncă, tamara.morariu@inspectiamuncii.ro, tel. 0745.121.505;
- Ileana Dumitrescu, inspector de muncă, ileana.dumitrescu@inspectiamuncii.ro, tel. 0744.650.030.

La nivelul fiecărui inspectorat teritorial de muncă, de preferință, cei 2 inspectori de muncă nominalizați în anul 2014 formează *Grupul local REACH* responsabil pentru desfășurarea *Acțiunii nr. 11* la nivelul județului, precum și pentru realizarea și transmiterea rapoartelor elaborate conform prezentei metodologii.

La realizarea controalelor în cadrul acestei acțiuni pot participa toți inspectorii de muncă din domeniul securității și sănătății în muncă din cadrul inspectoratelor teritoriale de muncă.

Resurse materiale:

Vor fi utilizate resursele proprii ale Inspecției Muncii și ale inspectoratelor teritoriale de muncă, constând din:

- echipamente tehnice (calculatoare, laptop-uri, imprimante etc.);
- birotică;
- cheltuieli legate de deplasarea membrilor *Grupului central REACH* și a *Grupurilor locale REACH* la sesiunea de instruire și în controale.

VII. DESFĂȘURAREA ACȚIUNII

VII.1 La nivelul Inspecției Muncii

- a) *Grupul central REACH* elaborează metodologia campaniei și materialele de instruire a inspectorilor de muncă și le transmite inspectoratelor teritoriale de muncă.

Termen: 22.04.2016

Conținutul cursului (proiect)

- recapitulare din instruirile realizate în 2014-2015, raportul acțiunii derulate în 2015;
- noutăți pe site-ul ECHA (ghid pentru IMM-uri, utilizarea informațiilor generate de REACH și CLP, EINECS și ELINCS, chestionar verificare FDS etc.);
- subiecte fierbinți (CMR, perturbatorii endocrini, grupuri sensibile la substanțe chimice, chimia verde, riscuri chimice emergente etc.);

INSPECȚIA MUNCII

- tendințe ale metodelor de evaluare a riscurilor chimice conform legislației SSM;
- impresii/informații ale participanților la cursurile desfășurate în cadrul *Grantului finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2009-2014, Program R004-reducerea substanțelor periculoase*;
- discutarea/rezolvarea unor studii de caz din cele constatate în controalele realizate de *Grupurile locale REACH*;
- o zi practică în companii care utilizează substanțe/amestecuri chimice.

Legislație aplicabilă

1. **H.G. nr. 1.218/ 2006** privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici, modif.
2. **H.G. nr. 1.093/ 2006** privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de munca, modif.
3. **Regulamentul nr. 1907/2006** al Parlamentului European și al Consiliului din 18 dec. 2006 privind înregistrarea, Evaluarea, Autorizarea și Restricționarea Chimicalelor - legislație privind condițiile de comercializare a chimicalelor (REACH)
4. **Regulamentul (CE) nr. 1272/2008** al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (CLP)
5. **Legea nr. 349/2007** privind reorganizarea cadrului instituțional în domeniul managementului substanțelor chimice
6. **Legea nr. 360/2003** privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase, modif.
7. **H.G. nr. 477/2009** privind stabilirea sancțiunilor aplicabile pentru încălcarea prevederilor Regulamentului (este în curs de modificare astfel încât să fie prinse și competențele Inspecției Muncii)

Documente aprofundarea cunoștințelor

1. *Orientări pentru inspectorii de muncă cu privire la interacțiunea REACH și DAC/ DCM (GUIDANCE for National Labour Inspectors on the interaction of the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals Regulation (REACH) (Regulation (EC) No. 1907/2006), the Chemical Agents Directive (CAD) and the Carcinogens and Mutagens Directive (CMD).*
2. *Ghidul pentru utilizatorii din aval (Guidance for downstream users, http://echa.europa.eu/documents/10162/13634/du_ro.pdf), oct. 2014*
3. *Ghidul cerințelor privind informațiile și evaluarea securității chimice. Capitolul R.12: Descrierea utilizării (Chapter R.12: Use description), versiunea 3.0, dec. 2015, http://echa.europa.eu/documents/10162/13632/information_requirements_r12_ro.pdf*
4. *Ghid de redactare a fișelor cu date de securitate (Guidance on the compilation of safety data sheets, http://echa.europa.eu/documents/10162/13643/sds_ro.pdf)*
5. *Ghid pentru cerințele de informații și evaluarea securității chimice Partea D: Elaborarea scenariilor de expunere (Guidance on information requirements and chemical safety assessment Part D: Exposure Scenario Building, http://echa.europa.eu/documents/10162/13632/information_requirements_part_d_ro.pdf)*
6. *Utilizarea în siguranță a nanomaterialelor - ghiduri pentru lucrători și angajatori, <https://osha.europa.eu/en/news/eu-safe-use-of-nanomaterials-commission-publishes-guidance-for-employers-and-workers>*

INSPECȚIA MUNCII

7. *Endocrine Disrupting Chemicals Call-for-Action*, The Danish Ecological Council, April 2012
8. *Securitatea chimică în întreprinderea dumneavoastră, Prezentare pentru IMM-uri*, http://echa.europa.eu/documents/10162/21332507/guide_chemical_safety_sme_ro.pdf, 2015
9. *Ghidul cerințelor privind informațiile și evaluarea securității chimice. Capitolul R.12: Descrierea utilizării (Chapter R.12: Use description)*, versiunea 3.0, dec. 2015, http://echa.europa.eu/documents/10162/13632/information_requirements_r12_ro.pdf

b) Realizarea instruirii inspectorilor de muncă de la ITM-uri se va realiza în 2 grupe, pe parcursul a câte trei zile fiecare grupă, după cum urmează:

Termene:

- 23-25.05 (L Ma Mi), la ITM Cluj, ITM-urile: AR, TM, CS, HD, AB, SB, BN, MM, SM, MS, BH, SJ, CJ, SV, BT, NT, IS, HR, BC, VS, CV, BV ;
- 06-08.06 (L Ma Mi), la ITM Călărași, ITM-urile: GL, BZ, BR, TL, DB, PH, IF, B, GR, IL, CL, CT, MH, GJ, VL, AG, OT, TR, DJ, VN

c) Centralizarea rezultatelor din teritoriu și elaborarea raportului acțiunii

Termen: 12-16.12.2016

d) Îndrumarea metodologică a Grupurilor locale REACH de către *Grupul central REACH* privind desfășurarea campaniei.

Termen: permanent

e) Grupul central va asigura actualizarea, înmulțirea informațiilor puse la dispoziția factorilor interesați pe site-ul Inspecției Muncii sau prin intermediul membrilor *Grupurilor locale REACH*

Termen: permanent

VII.2 La nivelul Inspectoratului Teritorial de Muncă

a) Aprofundarea cunoștințelor dobândite la instruirea din 2014 și 2015, rezolvarea studiilor de caz, culegerea eventualelor situații practice neclare întâlnite în controalele din anii precedenți.

Termen: ianuarie-mai 2016

b) Nominalizarea la nivelul fiecărui inspectorat teritorial de muncă a inspectorului de muncă care participă la instruire. Comunicarea eventualelor modificări ale datelor de contact ale membrilor grupului local de lucru, în format electronic, la adresele de e-mail tamara.morariu@inspectiamuncii.ro și ileana.dumitrescu@inspectiamuncii.ro.

Termen: 01.03.2016

INSPECȚIA MUNCII

- c) Transmiterea de către ITM-uri, la Inspecția Muncii a cel puțin unui exemplu din controalele efectuate în anii anteriori, conform următorului model:
- prezentarea pe scurt a locului de muncă controlat (ce activități realizează cu substanța/amestecul controlat, câți lucrători, în ce condiții de operare și cu ce măsuri de administrare a riscurilor etc.), eventual o fotografie;
 - *Chestionarul* de control completat (Anexa 1 la Metodologie);
 - tabelul de verificare a conformității cu scenariul de expunere completat (tab. 2), dacă FDS are scenariu de expunere;
 - aspect/e neclar/e, interesant/e etc.

Tab. 2

Informații în SE	SE primit	Practică proprie companiei controlate	Analiză
Titlu scurt al scenariului de expunere			
Activități / procese incluse			
Condiții de operare - durata și frecvența utilizării - cantitatea utilizată/zi - temperatura - ...			
Măsuri de administrare a riscului legate de sănătatea umană - ventilație generală - ventilație locală - suprafața atelierului - EIP - ...			

Pentru studiile de caz care vor fi selectate pentru a fi discutate în cadrul instruirii, inspectorii de muncă, care le-au propus, vor aduce la instruire fișa cu date de securitate (FDS) și scenariul de expunere, dacă este cazul, ale substanței/amestecului verificat.

Termen: 01.03.2016

- d) Rezolvarea studiilor de caz selectate dintre cele transmise de ITM-uri.

Termen: 22.04 - 23.05.2016

- e) Participarea la instruire conform programării prezentate la cap. VII.1 lit. b).

Termen: 24-27 mai 2016 conform programării

- f) Inspectorii de muncă instruiți vor îndruma la rândul lor cel puțin pe colegul din *Grupul local REACH*.

Termen: iunie 2016

INSPECȚIA MUNCII

- g) Realizarea informării-conștientizării factorilor interesați în cadrul întâlnirilor trimestriale cu angajatorii (ROF propriu ITM lit. K, pct. 14), în întâlniri cu partenerii de dialog social, cu reprezentanții serviciilor externe sau cu alți actori ai prevenirii.

Termen: iunie 2016

- h) Realizarea controalele. Acestea se pot realiza de către toți inspectorii de muncă din domeniul securității și sănătății în muncă din cadrul inspectoratelor teritoriale de muncă, în timpul vizitelor curente de inspecție în întreprinderi sau cu ocazia derulării altor acțiuni tematice, campanii etc.

Termen: iulie-nov.2016

- i) Centralizarea rezultatelor și transmiterea raportului acțiunii se vor realiza de către *Grupurile locale REACH* de lucru prin completarea Anexei 3 la prezenta Metodologie.

Termen: 05 - 09.12.2016

3. VALORIFICAREA REZULTATELOR ACȚIUNII

Pe baza rapoartelor primite de la *Grupurile locale REACH*, *Grupul central REACH* va centraliza rezultatele *Acțiunii nr. 11* și va elabora un raport. Rezultatele vor fi diseminate prin publicarea acestora pe site-ul Inspecției Muncii în cadrul Raportului anual al Inspecției Muncii. Rezultatele acțiunii vor constitui baza pentru demersurile instituției în anul următor.

Termen: 12 - 16.12.2016

Inspectorii de muncă instruiți vor îndruma la rândul lor cel puțin pe colegul din *Grupul local REACH*, ceea ce înseamnă că cel puțin 80 de inspectori vor primi informații noi despre controlul implementării legislației europene privind protecția lucrătorilor expuși la agenți chimici periculoși.

Informarea a peste 800 de actori ai prevenirii despre obligațiile legale în domeniul protecției sănătății lucrătorilor expuși la locul de muncă la substanțe periculoase și despre modalități de punere a lor în aplicare.

Informarea și conștientizarea opiniei publice cu privire la noile prevederi legislative menite să protejeze sănătatea lucrătorilor.

Crearea unei imagini pozitive instituției prin comunicarea către presă a demersurilor întreprinse pentru punerea în aplicare a legislației și pentru asigurarea securității și sănătății forței de muncă.

DIRECTOR DCSSM,
Niculae VOINOIU

ȘEFI SERVICIU,

Mihail MANDRU

Liviu MIREA

Inspectori de muncă,

Tamara MORARIU

Ileana DUMITRESCU

